

„Edinost“

Izhaja dvakrat na dan, razen nedelj in praznikov, zjutraj in zvečer ob 7. uri. O ponedeljkih in po praznikih izhaja ob 9. uri zjutraj.

Naročnina znaša:

Obe izdani na leto gld. 21.—
Za samo večerno izdanje 12.—
Za pol leta, četrt leta in na mesec razmerno.

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Na drobno se prodajajo v Trstu zjutranje številke po 3 nvč., večerne številke po 4 nvč.; ponedeljske zjutranje številke po 2 nvč., izven Trsta po 1 nvč. več.

EDINOST

(Večerno izdanje.)

GLASILO POLITIČNEGA DRUŠTVA „EDINOST“ ZA PRIMORSKO.

Telefon št. 870.

4 nvč.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petih. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domaći oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Ne frankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, odpravnništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadstr.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinosti“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Brzobjavna in telefonična poročila.
(Novejše vesti.)

Ljubljana 7. V deželni zbor so interpelovali poslanec Majaron in tovariši glede zastavljanja slovenskega jezika na višem deželnem sodišču v Gradcu. Prihodnja seja bo v torek.

Gradec 7. Med došlimi spisi se je nahajal predlog deželnega odbora, tiče se premembe deželnega volilnega reda. (Glej »Novejše vesti« — Op. ured.) — Poslanec Kotulinsky je predložil predlog, ki pravi po daljšem utemeljevanju: Štajerski deželni zbor izraža prepričanje, da je uporaba § 14. v očitnem nasprotju z besedilom določeb v državno-temeljnih zakonih in torej uporaba tega § nasprotuje avstrijskemu drž. pravu. Deželni zbor se odločno zavaruje proti takemu postopanju vlade in naglašajo nujno potrebo, da se priznajo naravne pravice Nemcev v Avstriji ter da se privede država na pota, katera je zapustila, da zopet nastanejo ustavni odnosi in se uredijo razmere v parlamentu.

Cesarski namestnik je izjavil, da po menenju vlade je deželni zbor res poklican v zmislu člena 19. deželne zakonodaje, da se posvetuje o zakonih, z ozirom na njih vplivanje na deželo. Iz besedila tega člena pa je razvidno, da se more to zgoditi samo glede zakonov, ki so že izdani.

Nadalje je izjavil deželni namestnik, da osobito posvetovanje o uporabi § 14. v smislu državnih temeljnih zakonov pripada edino državnemu in ne deželnemu zboru.

Budejce 7. Tu so stopili v štrajk zidarji. Dosedaj se ni motil mir. Delavci zahtevajo deseturni delavni čas in da naj se določi minimalna plača.

Bruno 7. Danes po noči je pogorela predilnica lastnikov Himmelreich in Zucker. Škode je okoli 200.000 gld. Tovarna je bila zavarovana.

Huy (Belgija) 7. V tukajšnji trdnjavi je nastala eksplozija, o čemer so se vnele patrone in

smodnik. Bližnjo cesto je popolnoma razdrlo. Dva vojaka sta ubita, dva so našli, ko sta umirala, sedem častnikov je ranjenih, med temi sta dva težko ranjena.

New-York 7. V najlepšem delu mesta je pogorela neka hiša, o čemer je zgubilo življenje dvanajst oseb.

Najmanje, kar moremo in moramo zahtevati.

Županstvo v Pazinu je prepovedalo maskarado, namerjano v dne, posvečenih v proslavo odrešenja človeštva po Sinu božjem. Namestništvo je odobrilo to prepoved. In rečimo, da res ni nikakega pisanega zakona, ni posvetnega ni cerkvenega, ki bi se dal navesti v podkrepljenje odredbe županstva v Pazinu, vendar jo mora odobravati vsakdo, ako ima kaj — srca v sebi. Že sree človeško, topeče se v morju spominov na one velike dogodke, ko je z lučjo krščanstva zažarela nad človeštvom tudi luč civilizacije, je svet zakon, ki prepoveduje tako profanacijo teh velikih praznikov

Ali »Piccolo« se srdi. Toda ne bodimo čudaki in ne čudimo se, ako se Žid srdi ob spominih na vstajenje — krščanske civilizacije! Čudimo pa se in pomilujmo to laško ljudstvo v teh pokrajinah, ki je prek in prek krščansko — ako ne štejemo tistih par tisočev Židov — a se zadovoljuje, ne, še več: se pokori takemu voditeljstvu!

Ne čudimo se torej nikar, da »Piccolo« mrzi, kar je nam sveto v naši cerkvi. Ali v svoji jezi je novinarski Žid bleknil jedno, ki nas spominja na tužno političko in narodno položeno naše, na zistem, kakor so ga avstrijski državniki v svoji slepoti prikrojili za te pokrajine in ki je — še danes v veljavi in v katerega stalnost in nespremen-

ljivost veruje še danes več del naše državne birokracije kakor v kakov dogma.

Sikajoči svojo jezo radi omenjene pazinske prepovedi je zagrešilo rečeno glasilo grdo tartiferijo, vsliknivši: da so cesarske oblasti prestopile meje dolžne objektivnosti! To se pravi: zistem na Primorskem je pristranski — Italijanom na škodo!

Kakov udarec resnice v obraz! Kolike drznosti! Odnosaji na vseh koncih in krajih teh pokrajin, kričeče nerazmerje v razdelitvi političke moči in oblasti ter v meri političkih in narodnih pravic, ki jih uživamo jedni in drugi — vse je glasna in daleč tja vidna priča, kolikega hinavstva in kolike drznosti v potajevanju resničnih stvari treba človeku, ki mirne duše in železnim čelom piše take trditve.

Le jeden izgled hočemo potegniti iz velikega kupa, izgled, ki ga nam je ravno kar dalo slavno okrajno glavarstvo v Kopru, ki hoče brez vsakega veljavnega povoda ovirati naše politično društvo v delovanju, označenem v pravilih, potrjenih od slavne vlade!

Altro che pristranost nam v prilog!

Italijanska gospôda hočejo po vsej sili ohraniti svoje gospodstvo v občini pomjanski, ki je slovenska prek in prek; reklamujejo torej za se posestno stanje, kjer je naša last. Politično društvo »Edinost«, zvesto svoji dolžnosti, in kakor po veljavnih statutih poklicani predstavitelj življa slovenskega v Istri, hoče se s poukom ljudstvu in po pozivu tega ljudstva in na povsem legalen način postaviti po robu takemu posezanju drugih ljudi v našo last — a okrajno glavarstvo v Kopru nam prepoveduje shod za shodom in nas ovira v izvrševanju naših državljanskih in ustavnih pravic. To naj bi bila pristranost nam v prilog?

Vsi oni, ki poznajo razmere v deželi in ki poznajo še posebej tendencije in konečne cilje naših nasprotnikov, sodijo, da bi zahtevala že eminentna korist države same — ne glede na to, da bi ve-

PODLISTEK.

Velika noč.

Podlesnikov.

Vsako leto, ko so se približali velikonočni prazniki, sta šla skupaj molit na Božji grob . . . Letos pa je bilo drugače.

V veliki cerkvi, mistično razsvetljeni od tisoč sveč in raznobarnih lučic, po kateri se je gnetla množica ljudi, ki so prišli molit in obiskat Njega, ki je odrešil svet — je klečala letos soproga d.ra Ravna, plavolasa Pavlina . . .

Goreče in strastno je molila in upirala svoje lepe, velike oči na Križanega, visečega na lesu z izrazom prebite grozne muke v lieu . . . Molila je za nj, ki se je zgubil, ki jo je varal in ljubil — drugo molila je za soprogo svojega!

Kako srečna je bila pred letom dni! Ravno v tej cerkvi, pred tem umirajočim in trpečim Spasiteljem sta molila oba . . . On jo je spremljal — saj sta se tako ljubila!

In letos! Letos pa je sama, tako nesrečna! Iz modrih oči nesrečne soproge se je prikradla svitla solza . . . spolzela po lepem, mlademu lieu in padla na klop . . . Za njo se je prikazala še druga . . . tretja . . . Ni jih mogla udušiti! Množica

ljudij se je gnetla po cerkvi gori in doli, jedni so prihajali in drugi odhajali, a ona je klečala še vedno v klopi ter molila in plakala . . .

* * *

Nenavadno pozno je ostavil danes mladi doktor svojo pisarno . . . Bil je na poti k nji . . . Hitro je stopal po ulici, ki je bila polna objokovalcev Božjega groba . . . Nekako čudno, tesno in mučno mu je bilo danes pri sre; vznemirjale so ga mučne misli. Hotel se je iznebiti teh nadležnih mislij in stopal je hitro, da bi bil prej pri nji in da bi v njenem objetu pozabil na vse . . .

Pa spomnil se je na soprogo svojo, katera ga morda čaka doma, da pojdeti skupno molit Božji grob — in zopet je bil vznemirjen. Prišel je pred cerkev, iz katere se je usipala množica ljudi . . . Hotel je oditi dalje, a ni mogel. Neka tajna, skrivna moč ga je vlekla v cerkev . . . Stopil je notri!

Naslonil se je ob zid in zrl na razsvetljen in svetjem odičen oltar . . . Hotel je moliti, a ni mogel, preveč je bil raztresen . . .

Pred dušo so mu vstajale različne podobe, hotel se jih je otresti, a one so mu stopale tako živo pred oči, da je moral misliti nanje . . .

Sedaj se je stresnil in pogled mu je običal

na elegantni dami, ki je klečala pred njim v klopi . . . Spoznal jo je — bila je Pavlina . . .

Že je hotel oditi, da bi ga ne opazila, a nekaj ga je pridržavalo, kakor priklenjenega na mestu . . . Opazoval jo je in v sre je začutil neki glas, ki mu je očital, da ne ravna prav, ko vara njo, ki ga ljubi, ki je soproga njegova in kateri je obljubil večno zvestobo in ljubezen.

Pavlina se je zganila in potegnula iz žepa mal robece, da si je obrisala solzne oči . . .

On je zapazil to, videl je nje solze. In žgale so ga kakor ogenj na sree . . . Odšel je.

Počakal jo je pred cerkvijo in jo spremil domov . . .

Ona druga, lepa Italijanka, pa je tisti večer zaston čakala d.ra Rayna v svojem budoarju . . .

Zopet so prišli veseli velikonočni prazniki in zopet je obiskal doktor Raven s svojo soprogo Božji grob. Žujima pa je pripeljala bona malega kodrolaščka, ki je ob pogledu na razsvetljeni in z svetjem odičeni Božji grob vslikal veselo: »Papa, glej lučke, lučke . . .« In papa je imel mnogo opraviti, predno je umiril malega razposajenčka, ki je hotel imeti lučke na vsaki način . . . Pavlina in nje sprog sta bila zopet srečna!

zala oblasti že moralna dolžnost, da ščitijo preganjane pred preganjalci —, da bi oblasti šle nam na roko. Ali mi ne zahtevamo tega. In mi povdarjamo ob vsaki priliki, da ne zahtevamo! Kakor vedno, zatrjamo zopet danes slovesno, da ne zahtevamo in da tudi ne potrebujemo nikake protekcije. Mi bi se zadovoljili z resnično objektivnostjo od strani oblasti, mi bomo slavili oni dan, ko dobimo zagotovilo popolne svobode v razvijanju svojih lastnih moči in poleg tega zahtevamo celo, naj se jednaka svoboda brezpogojno dovoljuje tudi nasprotnikom. Mi ne zahtevamo, da bi aparat državne uprave delal za nas, zahtevamo pa zajedno, da ne dela tudi za one druge. Puste naj vendar enkrat, da stopijo v svobodno akcijo naravne sile v deželi, naj začne govoriti svoj govor resnično etnografsko razmerje v pokrajini! Le po taki akciji je možno preiti od umetnih in nenaravnih tvorb do uredbe, kakor jo zahtevati narava in — pravica. Le tako se je možno rešiti iz kaosa, ki vlada v tej deželi, do normalnih odnošajev in do take uredbe uprave, ki bo odgovarjala politički in narodni pravici in resničnim kulturnim in materialnim potrebam prebivalstva. Le tako je možno priti do primerne in pravične razdelitve politične in narodne oblasti v deželi. A le taka razdelitev znači normalne odnose. Komu pa mora biti več ležeče na tem, da vladajo normalni odnošaji, nego ravno upravi države! Saj je ravno v eminentno korist države, da v njenem obsežju vladajo kolikor le možno normalni odnošaji! Koliko bolj pa v taki obmejni pokrajini, ki je v takem zemljepisnem položaju in ki je izpostavljena tolikim razdevajočim in državi nevarnim uplivom!

Za to kličemo tudi mi po objektivnosti državnih organov in po jednaki svobodi za vse! Seveda ne po taki objektivnosti, kakoršnjo si mislijo naši laški sosede, ki vidijo krivično pristranost že v nepristranosti do drugih. Ne po svobodi kakor si jo misli italijanska stranka, ki vidi svobodo za-se v tem, da se zatirajo drugi.

Država naj nas ne ovira — kakor se je godilo do sedaj in se še godi, kakor pričajo izgledi okrajnega glavarstva v Kopru — v razvijanju naših sil. Ne v zatiranju nasprotnikov, ampak v svobodnem izražanju svojih državljanskih, političkih in narodnih pravic, v svobodi govora, v svobodi tiska, v svobodi zborovanja in še posebno v svobodi volitve vidimo mi svoje odrešenje. Take svobode ne uživamo mi v Trstu in Istri. V tem je vir našemu narodnemu in političnemu zlu. Za tako svobodo nam dajte potrebnih garancij, nehaite z zistemom, katerega tipični izgled je postopanje okrajnega glavarstva v Kopru, zistem, ki tišči naravne sile oblasti! Take svobode nam dajte in zadovoljilni bomo!! Dajte slovo tradicijam, ki ne sodijo v pravno in moderno državo z enakopravnimi in svobodnimi državljani in ki ne prijaajo tudi nje življenskim interesom! Odprite enkrat pot, da po uveljavljanju naravnih sil pridemo do normalnih odnošajev.

To je, kar zahtevamo. A to je najmanjše, kar moremo in moramo zahtevati!

Še o znanih „ljubih“ gostih.

(Dopis iz Jelšane.)

V mesecu januarju t. l. je potoval preko jelšanske občine neki italijanski delavec iz Kalabrije. Tu si je zvil nogo, da ni mogel naprej. Ker ni imel denarja, a si ni mogel tudi sicer pomagati, dala mu je občina podporo v znesku 5 gld., da se je mogel odpeljati z vozom v bolnišnico na Reko. Hkratu pa se je županstvo, in sicer potem okrajnega glavarstva na Voloskem, obrnilo do italijanskega konzulata v Trstu s prošnje, naj posreduje isto, da se izdana podpora povrne občini jelšanski.

Toda čujte, kakov odgovor je dobila občina! Italijanski generalni konzul v Trstu je odgovoril čisto flegmatično, da on nima nikakega zaloge za vračanje sličnih podpor!

Vprašajmo: kaj bi storil v sličnem slučaju neki avstrijski konzul? Tudi avstrijski konzulati nimajo nikakih zalogov za povračanje takih podpor, a ko bi se v kaki tuji državi in ob takih okoliščinah izdala podpora kakemu avstrijskemu podniku in bi se zahtevalo povračilo od konzula, bi ta gotovo ne odgovoril tako, kakor je odgovoril italijanski generalni konzul v Trstu, ampak bi se obrnil do občine, v katero je pristojen dotičnik,

za povrnitev podpore. Tako bi gotovo storil avstrijski konzul in bi moral tudi sleherni konzul, ker drugače bi ne zastopal svoje države, a še manje koristi podanikov iste! Le italijanski konzul v Trstu umeje menda drugače svoje dolžnosti. Ali meni res, da so njegove dolžnosti že izpolnjene, aka imajo le izvestni življi vsako toliko prilike za demonstracije pred njegovim stanovanjem?!

Vzemimo, da se prigodi v jelšanski občini še kak sličen slučaj, ali bo ta občina še kedaj hotela dati podporo? Gotovo ne več! In kaj naj stori tak siromak? Seveda, naše pohlevno ljudstvo bi ga ne pustilo lakote umreti, a ko bi se kaj takega zgodilo kje drugje, bi pač ne kazalo drugače.

Zares, lepa perspektiva se odpira italijanskim delavcem v Avstriji, če so bolni in brez sredstev!

Še bolj kričeč je naslednji slučaj:

Dne 25. m. m. sta prišla v Jelšane dva italijanska delavca ter se obrnila naravnost do župana, zahtevajoča podpore za daljno potovanje, katere jima pa g. župan — ker je bil že enkrat speljan na led — ni hotel dati, ampak ju je vprašal, zakaj da se nista obrnila do svojega — italijanskega — konzula na Reki. Na to vprašanje sta odgovorila, da sta bila pri italijanskem konzulu na Reki, a da jima ni dal nikake podpore; bila sta tudi na magistratu na Reki ter okrajnem glavarstvu na Voloskem, kjer sta prosila, naj ju po odgonu spravijo v domovino. Toda njiju prošnja dan ni bila uslišana. O tem sta se vedla jako surovo in kar zahtevala — in ne prosila! —, da jima župan mora dati podporo in le s težavo se ju je odkrižal g. župan.

Zares, to je več nego predrznost! Ti tički prihajajo v našo državo, jemljejo domačinom kruh izpred ust in na zadnje, ko so zaslužili denarja in ga tudi poslali po pošti domov, zahtevajo še od avstrijskih oblastnih, naj jih spravijo domov brez stroškov. In če je morda kateri italijanski delavec res potreben podpore, pa italijanski konzulati nimajo toliko srea, da bi jim pomagali, ampak vale jih, meni nič tebi nič, na ramena avstrijskih oblastnih, oziroma občin.

Res ne vemo, kakih besedij bi se poslužili, da bi primerno označili tako postopanje. Rekli bi: zloraba gostoljubnosti! A to je vse prelahel izraz za primerno označenje takega izsesavanja jedne države po podanikih druge države.

Oni tisoči in tisoči italijanskih delavcev, ki prihajajo vsako leto preko meje, so črv, ki razjeda podlago materialnemu blagostanju tisočem in tisočem avstrijskih podanikov! A ni zadosti to. vrhu tega nam še — kakor je »Edinost« konstatovala prav te dni — zastupljajo mesečno življenje ter se svojo udeležbo na agitacijah ter z vedenjem, skrajno žaljivim za druge narodnosti, poojstrujejo narodne borbe, to nesrečo Avstrije. Komur je torej na srečo javna blaginja v obče in v narodu slovenskem še posebej, mora delati na to, da se oblasti vendar onkrat zavejo svoje dolžnosti in da pojasnijo tem neljubim gostom — naše avstrijsko stališče!!

Politični pregled.

TRST, 8. aprila 1899.

Sestanek škofov dalmatinskih. Dne 10. t. m. prihodnjega meseca se snidejo v Zadru vsi dalmatinski škofje. »Hrvatska domovina« je izvedela, da bodo razpravljali v prvi vrsti o vprašanju slovenskega bogoslužja. Proti glagolici se zopet snujejo spletke od izvestne strani, ali zastoj! Tako vsklika rečeni list. Dokler bo le jeden zaveden Hrvat, ne neha borba za to svetinjo, potrjeno našemu narodu od najslavnejših rimskih papežev in še posebno od sedanjega srečno vladajočega Leva XIII.

K položaju. Z ozirom na krčevite napore, s katerimi se jela nemškoliberalna glasila stare observance krotiti nemške radikale, piše »Information«: Na posledice politike blaznosti, na posledice čiste negacije bi bili morali misliti popred, predno so le jednemu bojnemu klieu na ljubo razpršili državni zbor, predno so ustavi zadali smrtno rano in so iz Madjarov napravili gospodarje monarhije. Kazinotje so menili, ker se jim je posrečilo vreči grofa Badenija z revolucionarnimi sredstvi, da na isti način strmoglavijo tudi grofa Thuna in da se

potem sami vspnejo v sedlo. No, sedaj so doživeli britko razočaranje. Grof Thun pade, toda vsled svoje lastne nedelavnosti, ki dozoreva razmere, katerih ne bode mogel nadvladovati. Ali radi tega kazinotje še ne postanejo sposobni za vlado, kajti na jedni strani so po alijanci z revolucionarnimi življi kompromitovani navzgor, a na drugi strani vedo gori, da ti Nemei nimajo prav nobene opore v ljudstvu, da torej tudi nimajo nobene politične vrednosti. Iz tega britkega čutstva prihajajo vsi ti bolestni kliei na pomoč, ki pa jim ne pomagajo prav nič. Besedica »prepozno« je postala tudi za nemško-liberalno stranko usodna beseda in jim ne premeni usode, tudi ko bi na konferenci, ki se bo vršila v nedeljo (to bo jutri) imeli toliko srčnosti, da bi hoteli s kako izjavo otestiti se Schönenerja in Wolfa.

Iz deželnih zborov. V deželnem zboru v Celovcu in Gradcu sti nemški večini uprizorili proteste proti uporabljanju § 14. V obeh teh dveh deželnih zbora sta zastopnika vlade izjavila, da deželni zbori nimajo pravice za razpravo o tem predmetu. V deželnem zboru koroškem je izjavil poslanec Einspieler v imenu Slovencev, da se pridružujejo stališču vlade. Posebno dolg je bil dotični predlog v deželnem zboru štajerskem in pa — hinavski. Tu tožijo, da so razmere neznosne, da so se se slovanske stranke sovražno postavile proti Nemeem, da ves vladni aparat deluje v zmislu, Nemeem sovražnem, da se vlada neustavnim, potem, da državni proračun že dolgo pogreša ustavno podlago, da se hoče istim potom obnoviti tudi pogodbo z Ogersko, da vse to je na veliko gospodarsko škodo države itd. itd. A na vsem da je kriva vlada, da mora torej pasti.

Vse to pripovedujejo gospodje, samo jednega nočejo povedati: kako je prišlo, da je bila vlada prisiljena zapreti državni zbor, da je prišlo do tega, da more vladati s pomočjo § 14. in da je porušeno vse ustavno življenje ter diskreditovan naš parlamentarizem notri do korenike. Le tega nočejo povedati, da je vsemu temu kriva tista politika besnenja, ki se je uvedla po diktatih izdajice Schönenerja in nad katero so se sedaj jeli zgazati isti liberalni Nemei sami. Gospoda so se zaračunali v svojih načrtih, ali toliko poštenja nimajo, da bi trkali sebe ob prsi, marveč iščejo krivcev povsod drugod — le v sebi ne!

Zanimiva epizoda z mejnarodnega shoda novinarjev v Rimu. Kakor smo že sporočili, sta kralj in kraljica italijanska bila navzoča v otvoritveni seji gori rečenega shoda. Po govorih sindaka in predsednika shoda je kraljeva dvojica držala cecrele. Sedaj pa čitamo v »Obzoru«, da se je kralj najsrčneje pogovarjal z urednikom tržaškega »Piccola«. Dvakrat mu je stisnil roko. Natanjčno ga je vpraševal o narodnem sporu na Primorskem. Kakor se vidi torej — pripominja »Obzor« — tudi kralj sam, dasi bi mu bil dolžan največje obzirnosti, ne more pozabiti na Trst. No zastoj vse to, ker tržaško sadje nikdar ne dozori za Italijo!

Tako menimo tudi mi! Ali da se italijanski kralj obvešča pri uredniku »Piccolovemu« o narodnih bojih v Trstu... ne, nočemo pisati nobene nadaljnje opazke, ker že dogodek sam na sebi govori dovolj jasno.

Posledice špansko-ameriške vojne. Mirovna pogodba med Španko in Zjedinjenimi državami je vsprejeta. Španija, ki je dokaj lahkomiselno pričela boj z mnogo močnejim nasprotnikom, ima vsled te vojne velikanske izgube in le težko se okrepi zopet. Pa tudi Zjedinjene države so zgubile mnogo. Sedaj so natanko določene številke o izgubah na obeh straneh. Ker bodo te številke gotovo zanimale marsikoga, prijavljamo jih tu spodaj. Španska je zgubila:

Na deželah:	Vrednost v mil. frankov
Kuba	1.500.000.000
Filipine	2.500.000.000
Porto-Riko	750.000.000
Ostale zgube:	
Vojni stroški	625.000.000
Zguba na trgovini	100.000.000
Zgubljene ladije, med temi 21 vojnih ladij	150.000.000
Skupaj	5.625.000.000
Zjedinjene države so zgubile:	
Vojno ladijo »Maine«	12.500.000

Vojni stroški 1.000.000.000
Odškodnina Španski 100.000.000

Skupaj 1.112.000.000

Frank znaša prilično eno krono. — Vrh
zgube teh ogromnih svot denarja je imela Španija
2500 mrtvih in 3000 ranjenih. Združene države
pa 253 mrtvih in 1324 ranjenih!

Domače vesti.

Shod v Koštaboni — dovoljen! Danes
o poludne je dobilo predsedništvo polit. društva
»Edinost« obvestilo, da je ustrezno njega ustmeni
pritožbi proti prepovedi javnega shoda v Koštaboni
in **da je torej shod dovoljen.** Shod v Koštaboni
se bo torej vršil **jutri popoldne** v hiši Babičevi
(po domače Roje) in se prične ob 3. uri. Prijatelje
na Pomjansčini je politično društvo ekspresno ob-
vestilo o dovoljenju.

Namestništvena naredba, ki smo jo prejeli
se glasi:

814/P.

Cenjenemu predsedništvu

pol. društva »Edinost« v

Trstu

C. kr. namestništvo razveljavlja hkrati, ugo-
divši protokolarnemu utoku cenjenega predsedni-
štva od dne 7. t. m., odredbo e. kr. okrajnega
glavarstva v Kopru od dne 3. t. m., s katero je
isto prepovedalo javni shod, sklican od društva
»Edinost« za dan 9. t. m. v Koštabono, ker ni
moglo spoznati utemeljenih razlogov, na katere,
se naslanja navedena odredba.

Trst, 8. aprila 1899.

C. kr. Namestnik:

Goëss

Nadvojvodinja Štefanija pojde sredi teko-
čega meseca z svojo hčerjo, nadvojvodinjo Eliza-
beto, v Gries pri Bozenu, kjer ostane več dni.
Od tam pride zopet v Miramar.

V Gorici je umrl te dni v 29. letu svoje
dobe suplent na tamošnji realci, gosp. Ludovik
Vrbnjak. »Soča« pravi, da je bil mladi mož pri-
ljubljen pri vsem, ki so ga poznali. Pogreb se je
vršil v četrtok.

Iz kupa »Cvetja in plevela« v Slovenskem
Narodu so dobili naši nasprotniki laške in nemške
narodnosti ugodno priliko, da zbivajo svoje šale.
Toda ne iz »Slovenskega Naroda« in tudi ne iz
»Edinosti«, ampak iz naroda slovenskega. Najprvo
se je oglasila »Grazer Tagespost«, a zanjo se nam
roga sedaj tudi »Indipendente«, ki dokazuje —
izrečno sklicuje se na »Slovenski Narod« — kako
da mi Slovenci nimamo ni najjednostavnejših ele-
mentov za svojo narodno ekzistenco, ker nam jih je
odrekla narava: ne jezika, ne zgodovinskega razvoja,
ne izvestnih naravnih zmožnosti in ne materialnih
sredstev — a vendar da hočemo kaj veljati v
svetu. Slovencem da niso z rožami natrošene poti
njih avtonomnega življenja. Vendar da zahtevajo,
da bi se italijanski odvetniki morali učiti njihov
jezik, dočim radi odvezujejo slovenske odvetnike
od učenja italijanskega jezika. Nerazmerje med za-
htevami in močmi da je tu — prekomerno.

Kaj naj rečemo? Prav imajo, če smo mi
sami taki bedaki, da jim sami potiskamo orožje v
roke in se sami predstavljamo svetu — kakor
berači.

»Unione dei giovani«. Kakor znano, je
politična oblast razpustila društvo »Lega dei gio-
vani« radi znanih dogodkov izza pustnih dni. Po-
tem so isti »giovani« predložili vladi statute za
novo društvo, ki naj bi imelo ime »Unione dei
giovani«. Vlada pa je prepovedala ustanovitev
tega društva. V razlogih pravi, da bi bilo društvo
prav za prav isto, kajti osebe snovateljev da so
iste, pravila da so popolnoma ista in samo jedna
beseda v imenu da je premenjena. Jasno da je
torej, da hoče to novo društvo le nadaljevati de-
lovanje prejšnjega razpuščenega društva ter po-
vspeševati tendence, nasprotno za-
konu in pravu, radi katerih je bilo razpušče-
no prejšnje društvo, ki je bilo sestavljeno od istih
oseb, izšlih iz istega kroga in nadahnutih z istim
duhom. Ako je torej oblast z razpuščenjem zausta-
vila te razmere v društvu, vrši sedaj le svojo dol-
žnost, narekovano jej od zakona o pravicah za
združevanje in od splošnih pravnih načel.

Tako govori namestništvo.

»Piccolo« meni, da ta prepoved ni zakonita
in da krši pravico do združevanja. Oblast da nima
pravice prepovedati osnutev društva, ampak le
razpustiti je, kadar hoče. Tako bi bila lahko raz-
pustila tudi to društvo, čim bi videla, da isto
prekorača svoj delokrog. Prav zato, ker so pravila
novemu društvu le prepis prejšnjih odobrenih pra-
vil, da oblast ni smela odreči dovoljenja za os-
nutje novega društva.

Radovedni smo zares, kako odloči ministerstvo
za notranje stvari.

Prazne grožnje. Ker so čuli zadnje pra-
znike v Stolni cerkvi v Pazinu tudi hrvatski je-
zik, rogovilijo Italijani. »Popolo Istriano«, »Pie-
colo« in drugi, med njimi tudi »Corriere«, imajo
sila opraviti s slovanenjem v pazinskih cerkvah.
Seveda tista peščica Italijančkov, ki živi v hrvat-
skem Pazinu, bi rada imela vse italijansko pov-
sodi. Protestujejo proti hrvaščini, pritožiti se hočejo
ne samo do škofa Šterka, ampak kar do Vatikana;
če pa vse ne pomore, pa prestopijo k prote-
stantizmu!

Italijani in protestantizem!! Koga hočejo
strašiti s tem?! Stvar je tako brezzmiselnost, ledeno-
mrzli duh protestantizma je v takem nasprotju z
glasnim in nemirnim duhom latinskega plemena,
da kaže le o grozni najivnosti laških agitatorjev,
ako menijo, da je živa duša kje, bi bi hotela ver-
jeti ni v najminimalnejši uspeh take agitacije, ako
— bi jo res začeli. Pa mi smo uverjeni, da oni
sami niti ne mislijo na kako slično agitacijo. Ko-
medijaši so tudi tedaj, kadar žugajo!! V resnici
bi mi le želeli, da bi se ti harlekini hoteli prav
pošteno blamirati.

Lepa kultura teh celjskih Nemecev! »Slo-
venskemu gospodarju« pišejo iz Celja: V gostilni
J. Kronavettra v glediški ulici sprli so se na ve-
liko nedeljo znani celjski Nemei z nekim gostom.
Ko je slednji videl, da mu gre za kožo, skril se
je pod postelj. Poživljena druhal pa ga je pri-
vlekla ven in ga tako razmesarila z noži, da je
umrl čez nekaj ur.

Izpod Nanosa nam pišejo dne 7. t. m.:
Gospod urednik! Kmalu bo treba iz našega kraja
stalnega požarovalca za požar. Dne 4. in 6. t. m.
je zopet gorelo in sicer obakrat v Goričah, mali
vasici Hrenoviške občine. Prvič je pogorela jedna,
drugič dve hiši. Škode bo zopet nekaj tisoč. Mora
pač biti zlobna roka, ki se tako peklensko brez-
ozirno — ob belem dnevi — igra z ognjem ter
imetjem svojega bližnjika. Gasilec iz Razdrtega, ki
imajo tudi že potrjena pravila dobrovoljnega društva,
kakor sl. gasilno društvo Hruševje-Slavinje, so se
držali vrlo: saj je pa pri nas tudi prilika izkazati so-
in izvežbati — na lieu požara.

Kedo izziva? Pišejo nam: Minolo nedeljo
sem imel toliko časa na razpolago, da sem se svojo
rodbino vred »izletel« v našo okolico. Videčemu
vse polno lahonskih obrazov v ti »grozno nevarni«
okolici, mi je šele stopilo prav živo pred oči: kako
nesramni so ti naši sosede, ko tožijo o nekakem
divjaštvu naših vrlih okoličanov.

Gospod urednik! Jaz mislim, da, ko bi naši
okoličani bili res taki divjaki, za kakoršne jih sli-
kajo, bilo bi gorje oni druhal, ki je prošlo nedeljo,
vračajoča se iz Barkovelj v tramvaju, uprav ne-
sramno tulila izzivajočo »patrijo v rešet« ne ima-
joča nikakega obzira do nas sopotovalcev!

Vedite, da nas je bilo dovolj, ako bi bili
hotel reagirati, toda — bili smo previdni, vedoči,
da po receptu sedanjega zistema, bi bili — da si
izzivani — krivi le mi. (!) Zato smo potrpežljivi v nadi,
da se kedaj zjasne vremena tudi nam.

C. kr. uradnik.

Pevsko društvo »Adrija« v Barkovljah je
imelo dne 25. m. m. svoj XI. redni občni zbor ob
jako lepi udeležbi. Iz poročil tajnika in blagajnika
je bilo razvidno, da društvo jako lepo napreduje
v vsakem pogledu. V novi odbor so bili izvoljeni:
Predsednikom: Dragotin Pertot (Križetov); pod-
predsednikom: Josip Pertot (Matijev); tajnikom:
Josip Sulčič; blagajnikom: Dragotin Pertot (Jer-
nejev); knjižničarjem: Hinko Martelane; odbor-
niki: Josip Pertot, Vekoslav Koejančič, Valentin
Tavčar, Jurij Čok; namestniki: Pavel Čok, Fran
Uršič, Svetko Čok; pregledovalci računov: Ernest
Pertot, Ivan Krošelj.

Za slavnost desetletnice in zajedno razvija
krasne društvene zastave, ki se bo vršila v bližnji

bodočnosti, se pa je izvolil poseben odbor, kate-
remu je na čelu g. Hraber Ražem.

Staro-novi predsednik »Adrije«, g. Dragotin
Pertot, se je prisrčno zahvalil na zopetno izkaza-
nem mu zaupanju in je zaključil zborovanje s po-
zivom do vseh društvenikov, naj podpirajo odbor v
njega delu za razvoj društva in narodne stvari.

Po zborovanju je bil jako prijeten pevski
večer. Pesem se je glasila za pesmijo in čuti je
bilo več rodoljubnih govorov. Naj le butajo valovi:
v lepih Barkovljah klije še vendar slovenski duh!

Slovenska čarobna predstava bo jutri v
nedeljo ob 7. uri zvečer v dvorani bralnega dru-
štva pri sv. Ivanu. Na to predstavo so vabljeni
vsi prijatelji poštene zabave.

Tožba proti »Soči«. Gospod Jakob Dimnik,
mestni učitelj v Ljubljani, je uložil ovadbo proti
»Soči«, vsled česar se je vršila preiskava v ure-
dništvu »Soče«.

Vrhuška železnica na Kranjskem je dogo-
tovljena. V ponedeljek se z ljubljanskega južnega
kolodvora odpelje na Vrhniko prva lokomotiva s
komisijo in upravnim odborom.

Dva trgovca zaprli. Te dni je ljubljanska
policija prijela dva trgovca, Schumija in Hotscherja,
lastnika trgovine »Pri novi tovarni« v Ljubljani.
Oba trgovca sta pred kratkim odprla trgovino in
sta prodajala sicer dobro blago za zelo nizko ceno.
Nikdo ni vedel, odkod dobivata blago, katerega
jima je možno prodajati tako ceneno. Sedaj pa
se stvar že pojasni. Oba sedita baje že na lju-
bljanskem Žabjeku.

O samomoru g. nadučitelja v Št. Vidu
nad Vipavo. Poročajo nam: Vest o žalostni smrti
pok. nadučitelja v Št. Vidu pri Vipavi naj se iz-
voli izpopolniti s tem, da je bil pokojnik dne 5.
t. m. odkopan in da je zdravnik potrdil ne-
pravilnost v njegovih možganih, kar so
pričali tudi nekateri listi, kamor je zapisal zadnje
svoje misli. Potem se je vršil pogreb z zvone-
njem in vso slovesnostjo.

Požari. Dne 4. t. m. je v Kosezah na Kranj-
skem posestniku Antonu Skalarju zgorela hiša s
spodarskim poslopjem vred. Škode je 1100 gld.;
posestnik je bil zavarovan le na 400. gld.

— Dne 5. t. m. zjutraj je v Dragi pri
Višnji gori pogorel korolec gospe I. Gilly. Zgo-
relo je tudi nad 300 centov sena ter štirje vozovi
in sani. Škoda znaša nad 2500 gld.; poslopje je bilo
zavarovano.

— V noči od 5. na 6. t. m. je pogorela
hiša I. Bučarja v Štorovju pri Zatičine. Škode je
250 gld.

Drobne vesti. Našo vest o dvojnem samo-
muru na pokopališču sv. Ane nam je spopolniti
tako, da je ostala na lieu mesta le ona, dočim so
Petra Lorenzija odveli živega v bolnišnico, kjer se
mu je stanje zboljšalo toliko, ga je včeraj obiskal
preiskovalni sodnik in ga zaslišaval nad jedno uro.
Preiskovalni sodnik je odredil, da je strogo pazi-
ti na Lorenzija. Slutiti je torej, da oblastim se ne
vidi prav vse v redu, kako se je vršil ta dvojni
samomor.

O samomuru delavke Elizabete Pragher pa
bi bilo dodati še, da so zaprli nekega Ivana Spetza,
ki je bil zaljubljen v pokojno, ker ga obdolžujejo,
da je z nevarnimi grožnjami gnil Pagherjevo v
smrt. Grozil pa da ji je zato, ker ni hotela več
vedeti o njem.

V mestni plinarni so imeli sinoči ob 9. uri
mal ogenj; pogasili pa so delavci sami, predno so
prišli gasilec.

Mestna kronika govori tudi o raznih tatvinah,
katerih pa je toliko, da jih niti beležiti ne moremo.

Najdeno truplo. Danes zjutraj so izveleki
iz morja blizu Žavelj tretje truplo one petorice, ki
so bili ponesrečeni začetkom meseca marca. Ta tretji
je Josip Riosa.

Različne vesti.

Neznana bolezen. Kakor poročajo iz Budim-
pešte dne 6. t. m., razsaja v neki vasi v okraju
Bareza kužna bolezen, katere nikdo ne pozna. Od
500 vaščanov jih je umrlo že 300, med temi tudi
župnik in kapelan. Bolezen završuje z blaznostjo.
Vojaštvo je popolnoma odločilo ta kraj od vsakega
prometa z drugimi kraji.

Brzjavna in telefonična poročila.

(Zadnje vesti.)

Praga 8. V deželnem zboru sta se prigladih danes dva prizora, ki sta napravila mučen utis na poslance. Med tem ko je poslanec Skarda utemeljeval svoj predlog za spremembo volilnega reda, mu je prišlo slabo in se je zgrudil na tla v nezavesti.

Kmalo potem pa je v restavraciji zadela kap poslanca Vaelava Jando. Skardi je bilo kmalo toliko boljše, da se je mogel sam peljati domov. Tudi Jandi je odleglo nekoliko.

Nachod 8. Noč je minola mirno. Preiskava se nadaljuje. Enajst zaprtih so izročili okrožnemu sodišču.

Pariz 8. »Figaro« objavlja izpovedi artilerjskega majorja Hartmanna. Te izpovedi hočejo razbremeniti Dreyfusa.

London 8. Zjutranji listi objavljajo brzjavko iz Rima, da je Italija odločena, da vzame zaliv Sanmum v svojo posest. »Daily Mail« pravi, da so italijanske vojne ladje že izkrcale vojakov v rešenem zalivu.

Angeljska-juha

tovarne Leobersdorf za konserve, olupljen grah in ječmen,

najboljše in najceneje živilo, po uradni analizi 86 1/2 % redilnih snovi, izredno okusna in hitro pripravljena jed. Na željo prospekte in poskušnje zastoj.

Važno za javne zavode in konsumna društva. Ugodni pogoji za prekupee. Naročila na

Bureau, Dunaj 11/1, Taborstrasse 25.

M. Aite

(prej Aite & Zadnik) Razprodaja vse blago v zalogi po znižanih cenah.

Via Nuova ogel ulice S. Lazzaro.

„Hotel Nazionale“

v Trstu, Via Vienna št. 4

nahaja se v bližini kolodvora južne železnice pristanišč, poštne in brzjavne urada ter je popolnoma obnovljen. Sobe elegantne vse v I. nadstr.

Cena od 60 novč. naprej.

V pritličju nahaja se tudi »Restaurant Nazionale« elegantno opremljen, preskrbljen vedno in ob vsaki uri z gorkimi in mrzlimi jedili. Toči se: fino pilsensko pivo in Culmbach-ovo črno pivo, najboljše dalmatinsko »Apolo d. Lissa« in istrsko vino ter razna vina v boteljkah, vse po zmernih cenah.

Lastnik je slovan-dalmatince. Govori se slovenski in hrvaški.

Naslanja se na geslo: »Svoji k svojim« priporoča se slavnemu občinstvu slovenskemu in hrvaškemu za obilen obisk

Josip Serdarović,
lastnik.

Prva domača tovarna

vsakovrstnega

pohištva

z vedno bogato zalogo po tovarniških cenah.

PETER MUSCHIK - TRST

zaloga okvirjev, podob, zreal, tapetarij

tapetarska delavnica

Skladišče nahaja se tik dobroznane restavracije »Alla nuova abbondanza«

Via Torrente št. 16-18.

Jakob Klemenc, zaloga manufakturnega blaga

v Trstu, ulica sv. Antona št. 1.

priporoča častitim svojim odjemalcem svojo prodajnico, preskrbljeno z vsemi manufakturnimi predmeti, zvezano s krojačnico za gospode.

Sokolska obleka kompl.

gl. 23.—

Havelok nepremočljiv od 10 do 16 gl.

Velik izbor

suknena in bombaža. blaga za moške obleke, sraje iz žilce, volne, lawn - tennis, platna itd., zapustne, ovratnikov, perila za moške, ovratne v vseh barvah in formah, nogavice, rut, jopice vseh vrst posebno za turiste in kolesarje, modnih predmetov, rokavice iz nitij in kože, dežnikov in solunčnikov.

Povodom svečanosti jubileja Njegovega Veličanstva velik izbor narodnih in avstr. zastav, transparentov

z avstrijskim orlom

po najnižjih cenah.

Na zahtevanje pošiljajo se uzorci vseh vrst z dotičnimi cenami, poštne prosto.

Pomladansko zdravljenje.

ZDRAVLJENJE KRVI

čaj »Tisočerni cvet« (Millefiori).

Čisti kri ter je izvrstno sredstvo proti onim slučajem, če peče v želodcu, kakor proti slabemu prebavljanju in hemoroidam. — Jeden omot za ozdravljenje stane 50 novč. ter se dobiva v odlikovani lekarni PRAXMARER »Al due Mori« v TRSTU, veliki trg.

Tudi za 50 novč. v markah dopolnje se franko.

D. Zadnik

Piazza S. Giovanni 6 (ulica V. delle Legna.) Prodajalnica manufaktur ponajnižjih cenah.

Kašelj, hripavost in prsni katar

ublažuje in zdravi

pravi planinski kašelj olajšajoči sok z »Deželne lekarne pri Mariji Pomagaj« M. Leusteka v Ljubljani.

Cena 1 steklenice 50 novč. Razpošilja se z obratno pošto najmanj 2 steklenici.

Njega svetost

Papež Leon XIII.

sporočili so po svojem zdravniku prof. dru. Lapoponi-ju g. lekarnarju G. Piccoli-ju v Ljubljani prirčno zahvalo za doposlane jim steklenice

tinkture za želodec

in so njemu z diploma dne 27. novembra 1897. podelili naslov »dvorni založnik Njehove svetosti« s pravico v svoji firmi poleg naslova imeti tudi grb Njehove svetosti.

Imenovan zdravnik ter tudi mnogi drugi sloviti profesorji in doktorji zapisujejo boleham Piccoli-jevo želodčno tinkturo, katera krepi želodec, povečuje slast, pospešuje prebavljenje in telesno odprtje.

Naročila vsprejema proti povzetju in točno izvršuje

G. Piccoli,

lekarnar pri »Angelu« v Ljubljani na Dunajski cesti.

Tinkture za želodec pošilja izd. lovatelj v skatljah po 12 steklenic za gl. 1.26 a. vr., po 24 steklenice za gl. 2.40, do 36 stekl. za gl. 3.50, po 75 stekl. za gl. 6.50 (poštni paket ne čez 5 kl. težak), pa 110 za gl. 10.30. Poštuno mora plačati p. n. naročnik.

Svetovna kolesa

amerikanski originali

TRIBUNE IN ARENA

odlikovana v vseh državah na kontinentu radi elegancije, točnosti in vstrajanja, prodaja se izključno le pri glavnem zastopniku

ANTONU SKERL V TRSTU,

Via S. Lazzaro št. 6, nasproti palače Salern.

NB. Navadna kolesa prodajajo se proti 2-letni garanciji, ročaj in pritikline po želji kupca.

Mehanična delavnica

za vsakovrstno popravilo koles in šivalnih strojev.

CENE ZMERNE.

CENE ZMERNE.

„THE GRESHAM“

angleško zavarovalno društvo na življenje v Londonu.

Aktiva društva do 31. decembra 1897. Kron 159.997.579.—
Letno vplačilo premij in obresti do 31. decembra 1897. » 28.823.375.—
Izplačana zavarovalnina in obresti od obstanka društva (1848.) » 343.860.067.—
V letu 1897. izdanih 7468 police za glavnico od » 67.331.351.91

Prospekti, ceniki in v obče vse druge informacije dopošljejo se vsakemu na pismeno vprašanje od nize imenovanega zastopstva, katero dopisuje v vseh jezikih.

Glavno zastopstvo v Trstu.

Via del Teatro št. 1, »Tergesteo« Scala IV.

Iščejo se dobri agentje, zastopniki in potovalci.

Varstvena znamka: SIDRO.

LINEMENT. CAPSICI COMP.

iz Richterjeve lekarne v Pragi

priporočano izvrstno, bolečine blažiče mazilo dobiva se po 40 novč., 70 novč. in 1 gl. po vseh lekarnah. Zahteva naj se to

splošno priljubljeno domače sredstvo

vedno le v originalnih steklenicah z varstveno znamko »sidro« iz Richterjeve lekarne ter vzame previdnostno samo steklenice s to varstveno znamko kakor originalni izdelek.

Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi.

